

Predgovor

Pred nami je prva monografija v novonastali Rostoharjevi zbirki z naslovom *Pogledi psihologije na učinkovitost*, ki jo je izdal Oddelek za psihologijo na Filozofski fakulteti na Univerzi v Ljubljani. Zbirko posvečamo začetniku psihologije v Sloveniji, Mihajlu Rostoharju, ustanovitelju Oddelka za psihologijo in Inštituta za psihologijo na Filozofski fakulteti na Univerzi v Ljubljani. Namen zbirke je v rednem predstavljanju znanstvenega dela članic in članov Oddelka in ta namen odpira tudi pričujoča monografija. Odločili smo se za prečni prikaz aktualnih raziskav, ki jih objavljamo članice in člani posameznih Kateder, tokrat iz Kateder za razvojno, pedagoško in občo psihologijo, psihološko metodologijo ter psihologijo dela in organizacije.

Knjiga je razdeljena na pet poglavij. Prvo poglavje, ki sta ga napisali Martina Horvat in Maja Zupančič, obravnava osebnostne tipe in dimenzije v otroštvu ter njihovo napovedno vrednost za socialno prilagajanje. Avtorici ugotavljata, da imajo tako osebnostne dimenzije kot tipi vzdolžno in sočasno pomembno napovedno vrednost za različne vidike socialnega prilagajanja otrok.

Drugo poglavje »Otroci z motnjo v duševnem razvoju: družinska perspektiva«, avtoric Blanke Colnerič in Maje Zupančič raziskuje osebnostne značilnosti otrok z motnjo v duševnem razvoju, odnose med sorojencema ter starševski stres. Na podlagi rezultatov odpirata možnosti za strokovno delo z družinami otrok z motnjo v duševnem razvoju.

Sonja Pečjak, Melita Puklek Levpušček, Gregor Sočan in Cirila Peklaj se v tretjem poglavju lotevajo zanimive in aktualne problematike ciljne naravnosti učitelja, ki jo obravnavajo kot napovednik motivacije, prilagojenega vedenja in učne uspešnosti dijakov pri slovenščini v srednji šoli.

V četrtem poglavju »Inkluzija kot dejavnik samopodobe in socialne opore« Manca Seničar in Darja Kobal Grum proučujeta razlike v samopodobi in prejeti socialni opori dijakov s posebnimi potrebami, ki se šolajo v rednih šolah in segregiranih institucijah, pri čemer opozarjata na pomen pozitivne samopodobe pri dijakih v rednih šolah.

Zadnje poglavje je namenjeno raziskovanju v psihologiji dela in organizacije. Eva Boštjančič in Maja Pezdir v zanimivi raziskavi o povezanosti med vodjevimimi stili vodenja in strategijami spoprijemanja s stresom zaposlenih

ugotavljata, da med njimi obstajajo zmerne do nizke povezanosti. Njuna raziskava je pokazala, da zaposleni, ki so pogosteje izpostavljeni transformacijskemu ali transakcijskemu stilu vodenja, uporabljajo strategije spoprijemanja s stresom, kot so: sprejemanje odgovornosti, pozitivna ponovna ocena ter samokontrola, in sicer bolj pogosto kot zaposleni, katerih vodje izražajo pasivno vodenje z izjemami.

Monografijo sta recenzirala (po abecednem redu) red. prof. dr. Zlatka Cugmas in red. prof. dr. Janek Musek, posamezne prispevke pa so strokovno pregledali še asist. dr. Boštjan Bajec, red. prof. dr. Ljubica Marjanovič Umek, red. prof. dr. Marko Polič, red. prof. dr. Sonja Pečjak, izr. prof. dr. Cveta Razdevšek Pučko in doc. dr. Gregor Sočan.

Za pripravo in izdajo pričujoče monografije se zahvaljujemo vsem avtorjem, pripravljalnemu odboru, ki je bdel tudi nad srečanjem »Prvih Rostoharjevih dni« in njegovemu predsedniku doc. dr. Gregorju Sočanu ter omenjenim recenzentom in recenzentkam prispevkov.

red. prof. dr. Darja Kobal Grum
predstojnica Oddelka za psihologijo